

МІНЕРАЛОГІЯ: СЬОГОДЕННЯ І МАЙБУТТЯ (VIII читання імені академіка Євгена Лазаренка)

Під такою назвою 11—14 вересня 2014 р. відбулися чергові наукові читання імені академіка Євгена Лазаренка. Ця восьма зустріч фахівців-мінералогів була присвячена 150-річчю кафедри мінералогії Львівського національного університету імені Івана Франка (ЛНУ) — однієї з найстаріших кафедр мінералогії в Україні. Щоправда, мінералогі Київського національного університету імені Тараса Шевченка (КНУ) вже відзначили 180-річчя власної кафедри мінералогії і геогнозії, але у цьому закладі її неодноразово реорганізовували, а от у ЛНУ кафедра не змінила свою назву з часу заснування. До речі, 180-річчю кафедри мінералогії і геогнозії КНУ було присвячене одне з вечірніх засідань Лазаренківських читань.

У читаннях взяли участь 60 мінералогів, серед яких багато з науковими ступенями (12 докторів і 21 кандидат наук). У регіональному плані найбільше було представників зі Львова і Києва, двоє — з Одеси, один — з Донецька. Майже всі учасники працюють в установах Національної академії наук України (Інститут геології і геохімії горючих копалин, Інститут геологічних наук, Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка, Український державний науково-дослідний і проектно-конструкторський інститут гірничої геології, геомеханіки і маркшейдерської справи) або в закладах вищої школи (геологічні факультети КНУ і ЛНУ, геолого-географічний факультет Одеського національного університету ім. І.І. Мечнікова), де проводяться мінералогічні дослідження. Приємно відзначити істотне "омолодження" доповідачів, які мало поступалися у володінні словом досвідченим лекторам. Чудова осіння погода і карпатські краєвиди довкола спортивно-оздоровчого табору ЛНУ, на базі якого організовані читання, лише

сприяли родинній атмосфері та творчій роботі учасників.

На засіданнях було заслухано 28 усних доповідей та продемонстровано 17 стендових. Їх тематика була найрізноманітнішою — від глобальних до локальних проблем мінералогії та наномінералогії (Див. Матеріали VIII наукових читань "Мінералогія: сьогодення і майбуття", 2014). Пізнавальна доповідь професора О. Матковського, багаторічного завідувача кафедри, висвітлила історію відкриття у 1864 році на філософському факультеті університету кафедри мінералогії, складний шлях її роботи та розвитку. Доповідач не міг не згадати про те, що 25 років поспіль (1944—1969 рр.) цю кафедру очолював Євген Лазаренко. Фундамент мінералогічних досліджень,



Геологічну екскурсію проводить завідувач кафедри мінералогії ЛНУ Леонід Скакун (фото М. Ковальчука)

A geological excursion is conducted by Leonid Skakun, manager of the Department of Mineralogy at Ivan Franko Lviv National University (photo M. Kovalchuk)

закладений майбутнім академіком, сприяв тривалому розквіту мінералогії у стінах університету, що підтвердили численні доповіді колишніх і недавніх випускників геологічного факультету ЛНУ. Презентація книги "Мінерали Українських Карпат. Процеси мінералоутворення" (ред. О. Матковський) — також тому підтвердження. Це остання, п'ята частина із циклу книг з мінералогії Карпатського регіону, видання яких було заплановано ще Є. Лазаренком.

Про трансформацію кафедри мінералогії у КНУ розповів випускник кафедри мінералогії ЛНУ, а нині професор КНУ В. Павлишин. Учасники читань також отримали можливість ознайомитися з двома організаційними новинками на освітянській ниві. Декан геологічного факультету ЛНУ М. Павлунь розповів про створення в університеті музею рудних формацій та перспективи використання колекції музею для якісної підготовки фахівців-геологів. Таке зібрання рудних формацій зі всього світу на даний час є унікальним і, очевидно, не має аналогів у світі. Представники Спілки геологів України та Інституту Тутковського "Надра земні, надра духовні" Г. Лівенцева і М. Крочак поділилися досвідом запровадження геології як дисципліни у загальноосвітніх школах м. Київ.

Цей експериментальний освітній проект дає підстави сподіватись на зростання ролі геологічної науки у суспільному житті держави.

Після закінчення конференції традиційно відбулася геологічна екскурсія, на цей раз у каменоломні сіл Сільце і Підгірне Іршавського району, де відслонюються лавові потоки неогенових андезит-базальтів, ліпаритів, лавобрекчій і туфів. Л. Скакун підготував змістовну науково-популярну доповідь про тектонічні передумови виникнення неогенового вулканізму в Закарпатті, утворення стовпчастої та плиткової окремоті в лавових потоках, способи визначення послідовності вивержень і напрямків руху потоків. Відслонення ефузивів надзвичайно інформативні: це справжні геологічні пам'ятники. Можна лише шкодувати, що вони не охороняються законом і підлягають постійному руйнуванню внаслідок господарської діяльності людини.

Приємно, що пропозиція організувати наступні Лазаренківські читання надійшла одночасно від кількох представників наукових установ. Точні місце і дата проведення чергових дев'ятих Лазаренківських читань будуть визначені пізніше.

*Г.О. КУЛЬЧИЦЬКА,
І.М. МИСЯК*

Надійшла 10.10.2014